

Stationsparken 1
7160 Tørring
T: 79755000

Klima, Miljø og Byg
T: +45 7975 5590
Mail: Landskab@Hedensted.dk

Sagsnr. 01.05.00-P19-6-25

06.10.2025

Dispensation fra fortidsmindebeskyttelseslinje til gravearbejde i forbindelse med etablering af jordvarme samt arkæologisk forundersøgelse

Vedrørende: Ejendommen matrikelnummer 31F - STOUBY BY, STOUBY med adressen Sanatorievej 24, 7140 Stouby.

Afgørelse

Der gives hermed dispensation fra fortidsmindebeskyttelseslinjen til at foretage terrænændringer i form af gravearbejde i forbindelse med en arkæologisk forundersøgelse og efterfølgende etablering af jordvarme indenfor fortidsmindebeskyttelseslinjen om et fredet fortidsminde.

Offentliggørelse

Afgørelsen vil så vidt muligt blive offentliggjort **tirsdag den 7. oktober 2025** ved annoncering på [Hedensted Kommunes hjemmeside](#). Herefter forløber en 4 ugers klageperiode. Først når klageperioden er udløbet og sagen ikke er påklaget, er dispensationen gældende.

Ejendommens placering i landskabet vist med blåt på luftfoto fra 2025

Sagsfremstilling

Ansøgningen

Der er ansøgt om tilladelse til at foretage terrænændringer i form af gravearbejde i forbindelse med en arkæologisk forundersøgelse og efterfølgende etablering af jordvarme indenfor fortidsmindebeskyttelseslinjen om et fredet fortidsminde.

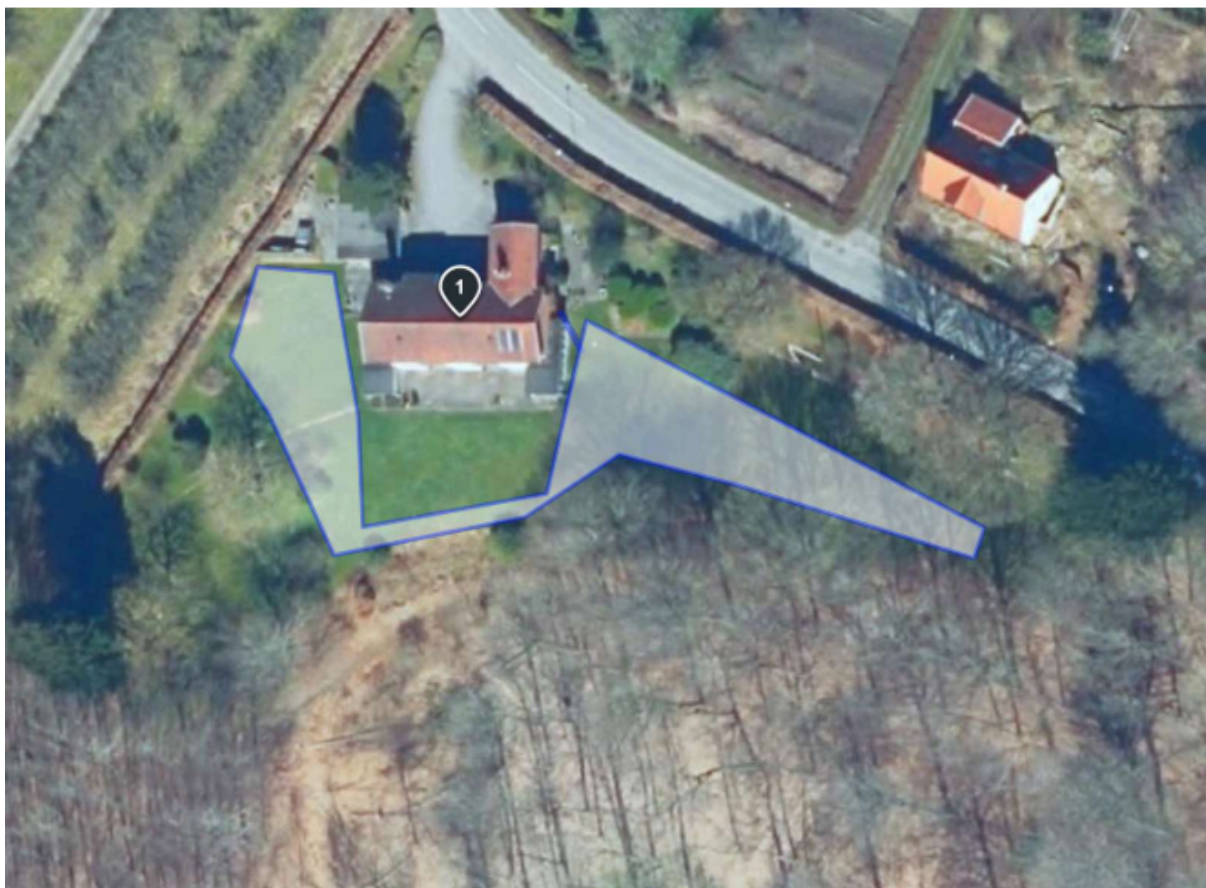
Jordvarmeslangerne er samlet 700 meter lange og nedgraves i en dybde på 1 meter indenfor et område på 700 kvadratmeter, som fremgår af ansøgers indsendte kort nedenfor.

VejleMuseerne har det arkæologiske ansvar for arkæologiske udgravninger og undersøgelser i blandt andet Hedensted Kommune og har anbefalet at foretage en arkæologisk forundersøgelse af arealet, hvor jordvarmeslangerne ønskes nedgravet. Ejer har takket ja til forundersøgelsen.

Ejendommen ligger cirka 2 kilometer sydvest for lokalbyen Stouby, som en del af en mindre klynge boliger beliggende i tæt nærhed med hinanden nogle få hundrede meter nord for Vejlefjord Hotel. Ejendommen har således nabobebyggelse indenfor få meter mod nord og øst, skov og Vejlefjord Hotel få hundrede meter mod syd samt en mindre skov mod vest.

Cirka 71 meter øst for ejendommens bebyggelse findes et fredet fortidsminde med en 100 meter beskyttelseszone.

Relevante tegninger fra ansøgning er sat ind herunder:

Ansøgers indsendte udkast til nedgravningsområde

Fortidsmindet

Ifølge Slots- og Kulturstyrelsen er det aktuelle fortidsminde en rundhøj fra oldtiden (dateret 250.000 før Kristus – 1.066 efter Kristus)¹.

Af fredningsteksten fremgår: *C-høj tinglyst 1997 med følgende tekst: Høj, 1,5 meter høj, diameter 10 x 11 meter. Højen har en krans af store randsten. I højen er indbygget en vandbeholder, et træskur samt en kælder. Disse anlæg er ikke omfattet af fredningen. I have.*

¹ [Slots- og Kulturstyrelsens hjemmeside om fund og fortidsminder](#)

Luftfoto fra 2025 visende med blå linje den berørte ejendom og med skraveret cirkel 100 meter beskyttelseszone omkring det fredede fortidsminde, som er markeret med en rød prik

Generelt om fortidsmindebeskyttelseslinjen

Efter naturbeskyttelseslovens § 18, styk 1, må der ikke foretages ændring i tilstanden af arealer inden for 100 meter fra fortidsminder (fortidsmindebeskyttelseslinjen), som er beskyttet efter bestemmelserne i museumsloven. Der må ikke etableres hegn, placeres campingvogne, terrænreguleres og lignende.

Naturbeskyttelseslovens § 18, styk 1, er en forbudsbestemmelse, der suppleres af en række undtagelser i styk 2 og 3.

Formålet med fortidsmindebeskyttelseslinjen er at sikre fortidsmindernes værdi som landskabselementer. Den generelle betydning af fortidsminderne i landskabsbilledet, indsyn til og udsyn fra fortidsminderne, skal sikres med bestemmelsen. Samtidig skal bestemmelsen sikre de arkæologiske lag i området omkring fortidsminderne, idet der ofte er særlig mange kulturhistoriske levn i områderne tæt ved de fredede fortidsminder.

Kommunen kan i særlige tilfælde meddele dispensation fra forbuddet mod tilstandsændringer, jævnfør naturbeskyttelseslovens § 65, styk 2. I overensstemmelse med bestemmelsens ordlyd er praksis meget restriktiv.

I sagen skal der foretages en konkret vurdering af, om formålet med det ansøgte er så væsentligt, at den generelle beskyttelsesinteresse og hensynet til sikring af de

arkæologiske lag bør vige, og en konkret vurdering af det ansøgte påvirkning af det beskyttede fortidsminde.

Efter praksis har det også betydning, om en dispensation kan medføre præcedens i strid med formålet med forbuddet. I vurderingen af den enkelte sag indgår derfor overvejelser om, hvilken betydning en dispensation kan få for fremtidige sager. Hvis der meddeles dispensation, skal andre lignende sager som udgangspunkt behandles på samme måde. Efter praksis vejer den generelle beskyttelsesinteresse tungt, uanset at den enkelte sag kan have begrænset betydning.

Høring

Da der på forhånd er planlagt en arkæologisk forundersøgelse, udført af VejleMuseerne, af arealet forud for nedgravningen af jordvarmeslanger, har Hedensted kommune vurderet, at sagen ikke skal sendes i høring hos parter og høringsberettigede.

Vurdering

Hedensted Kommunes samlede vurdering er, at der kan meddeles dispensation fra fortidsmindebeskyttelseslinjen til at foretage terrænændringer i form af gravearbejde i forbindelse med en arkæologisk forundersøgelse og efterfølgende etablering af jordvarme indenfor fortidsmindebeskyttelseslinjen om det aktuelle fredede fortidsminde.

I vurderingen er der lagt vægt på, at formålet med fortidsmindebeskyttelseslinjen til dels er at sikre fortidsmindernes værdi som landskabselementer, herunder at sikre indsyn til og udsyn fra fortidsminderne. Da terrænændringerne er midlertidige og terrænet efterfølgende tilbageføres til nuværende tilstand, vurderes det, at tilstandsændringen af terrænet ikke vil hindre indsyn til og udsyn fra fortidsmindet.

Endvidere er der i vurderingen lagt vægt på, at VejleMuseernes arkæologiske forundersøgelse vil bidrage til sikringen af de arkæologiske lag i området omkring fortidsmindet, da det forventes, at VejleMuseerne netop vil undersøge for eventuelle kulturhistoriske levn i området tæt ved det fredede fortidsminde. Den efterfølgende etablering af jordvarme vurderes derfor ikke at hindre sikringen af de arkæologiske lag.

Hedensted Kommune har på den baggrund vurderet, at det ansøgte er i overensstemmelse med formålet med naturbeskyttelsesloven og de hensyn der skal varetages inden for fortidsmindebeskyttelseslinjen.

Lovgivning

Dispensationen meddeles efter naturbeskyttelseslovens § 65, styk 1 (Lovbekendtgørelse nummer 927 af 28. juni 2024).

Dispensationen må ikke udnyttes før klagefristen er udløbet og bortfalder, hvis den ikke er udnyttet inden for 3 år, jævnfør naturbeskyttelseslovens § 66, styk 2.

Andre tilladelser

Projektet kan kræve andre tilladelser og godkendelser, som skal søges særskilt. Det er ejers ansvar at søge de nødvendige tilladelser/godkendelser.

Dispensationen er først gældende, når klagefristen på denne tilladelse er udløbet, eller når eventuelle klager over denne afgørelse er behandlet i Nævnenes Hus.

Hvis det ønskes bekræftet, at dispensationen ikke er blevet påklaget, kan vi kontaktes, når klagefristen er udløbet.

I øvrigt

Findes der under jordarbejde spor af fortidsminder, skal arbejdet standses, hvis det berører fortidsmindet ifølge museumslovens § 27 styk 2. Fortidsmindet skal straks anmeldes til kulturministeren eller det nærmeste statslige eller statsanerkendte kulturhistoriske museum – i dette tilfælde VejleMuseerne.

Med venlig hilsen

Henrikka Oehlenschläger
Landskabssagsbehandler

Afgørelsen er sendt til:

KLIMADAN A/S
Ejere

Kopi af afgørelsen er sendt til:

Danmarks Naturfredningsforening
Dansk Ornitologisk Forening
Dansk Ornitologisk Forening Hedensted
Friluftsrådet
Glud Museum
VejleMuseerne
Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø
Danmarks Kulturarvs Forening

Klagevejledning

Klageregler

Borgere, virksomheder og organisationer kan påklage afgørelser truffet i henhold til naturbeskyttelseslovens § 78.

Hvis du vil klage over denne dispensation

Hvis du vil klage over denne afgørelse, om dispensation i henhold til naturbeskyttelsesloven, som er truffet af Hedensted Kommune, skal du indgive klagen til *Miljø- og Fødevareklagenævnet som du finder på [Nævnenes Hus klageportal](#)*. Her skal du logge ind med MitId/Nem-Id-Erhverv. På Nævnenes Hus klageportal kan du også finde vejledning til hvordan du klager. Når du klager, skal du betale et gebyr. Klagen bliver først sendt videre til behandling, når gebyret er betalt.

Du kan finde mere information om din ret til at klage på [Borger.dk](#). Klagen sendes via Klageportalen til Hedensted Kommune.

Klagefrist

Klage skal ske inden for 4 uger fra annoncering på kommunens hjemmeside.

Fritagelse for at bruge Klageportalen

Fritagelse for at bruge Klageportalen skal sendes med en begrundet anmodning til kommunen, senest samtidig med klagen. Kommunen videresender herefter anmodningen til Planklagenævnet, som træffer afgørelse om, hvorvidt anmodningen imødekommes.

Domstolsafgørelse

Hvis du vil have Planklagenævnets afgørelse behandlet af en domstol, skal dette ske inden 6 måneder efter, at deres afgørelse er meddelt.